

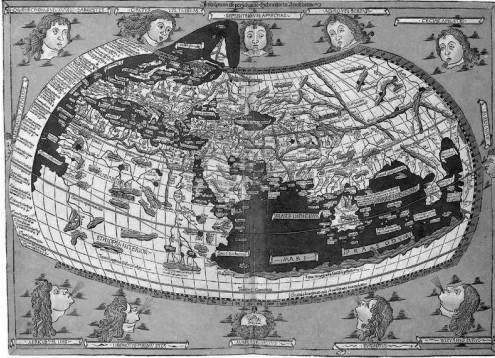

● Coğrafya Biliminin Tarihî Gelişimi

1. İlk Çağ'da Coğrafya

- İlk coğrafi düşünürler Mezopotamya, Mısır ve Doğu Akdeniz Havzası'nda yaşamıştır.
- İlk Çağ'da coğrafya **basit gözlemler** ve **tasvirler** çevresinde şekillenmiştir.

Batlamyus: *Coğrafya Kılavuzu* eserini yazmıştır. Matematiksel coğrafyanın kurucusu olarak kabul edilir.

Batlamyus'un Haritası

Strabon: Amasyalı Strabon olarak da anılır. *Geographika* adlı 17 ciltlik eseri yazmıştır.

Aristoteles: Doğal kaynaklar ile devletlerin gelişimi ilişkisine değinmiştir.

Tales: Dünya'nın şekli ve yapısı ile ilgili fikirler öne sürmüştür.

Heredot: İnsan-çevre ilişkilerine değinmiştir.

Eratosthenes: Coğrafyanın isim babasıdır.

2. Orta Çağ'da Coğrafya

- Avrupa'da kilisenin baskısıyla bilim gerileme dönemine girmiştir.
- Bu dönemde bilimsel çalışmalara İslam dünyası öncülük etmiştir.

Kaşgarlı Mahmut: *Divânu Lugâti't-Türk* adlı eserinde Orta Asya'nın coğrafi özelliklerinden bahsedilmektedir. Aynı zamanda eserde Türklerin yaşadığı bölgeleri gösteren harita vardır.

El-Biruni: *Kanun el Maksudi* adlı eseri vardır.

El-Harezmi: *Kitap Suret el Arz* adlı eseri vardır.

İdrisi: *Kitab-ür-Rüşandi* adlı eseri vardır.

İbn Batuta: *Seyahatname* adlı eseri vardır.

İbn Haldun: *Mukaddime* adlı eseri vardır.

3. Yeni Çağ'da Coğrafya

- Avrupa'da yaşanan Rönesans ve Reform hareketlerinin etkisiyle coğrafya alanında önemli gelişmeler yaşanmıştır.

- Coğrafi Keşifler'in yapıldığı dönemdir.

Bartelmi Diyaz: Ümit Burnu'nu keşfetti.

Kristof Kolomb: Amerika'nın keşfini gerçekleştirdi.

Vasko Dö Gama: Hindistan'a deniz yolu üzerinden ulaştı.

Kâtip Çelebi: *Cihannüma* adlı eserini yazdı.

Evliya Çelebi: *Seyahatname* adlı eserini yazdı.

Piri Reis: *Kitab-ı Bahriye* adlı eserini yazdı.

4. Yakın Çağ'da Coğrafya

- Modern coğrafyanın temelleri bu dönemde atılmıştır.
- Alman coğrafyacılar döneme öncülük etmiştir.
- Coğrafyanın metodolojisi bu dönemde oluşmuştur.
- Coğrafyanın konuları ve bölümleri şimdiki şeklini almıştır.
- Seyahatler bilimsel amaçlı yapılmaya başlanmıştır.

Von Humboldt, Carl Ritter, Friedrich Ratzel gibi Alman bilim insanları bu dönemde coğrafyanın gelişmesinde öncü olmuştur.

Alexander Von Humbolt: Fiziki coğrafyanın kurucusudur.

Eseri: *Cosmos*

Karl Ritter: Beşerî coğrafyanın kurucusudur.

Eseri: *Erdkunde*

+ EK BİLGİ

Modern coğrafyanın Türkiye'ye girişi XX. yüzyıl başlarına rastlamaktadır. Bu dönemde Avrupa'dan Türkiye'ye davet edilen Herbert Louis ve Ernest Chaput gibi yabancı hocalar ve Avrupa'da yetişmiş Faik Sabri Duran, Ali Macit Arda, Selim Mansur ve Hamit Sadi Selen gibi isimlerle Türkiye'de coğrafya biliminin temelleri atılmıştır.

! Dikkat

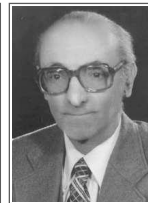
Cumhuriyet Dönemi'nde Besim Darkot, Faik Sabri Duran, Reşat İzbirak, Sırrı Erinç gibi bilim insanları coğrafya bilimine önemli katkılarda bulunmuştur.

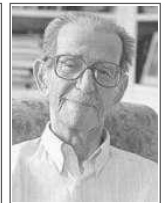
Besim Darkot

Faik Sabri Duran

Reşat İzbirak

Sırrı Erinç